

VIDES KONSULTATĪVĀ PADOME

Nodibinājumi: „Latvijas Dabas fonds”, „Vides Izglītības fonds”, „Pasaules Dabas fonds”, „Ķemeru Nacionālā parka fonds”, „Teiču dabas fonds”, biedrības: „Latvijas Ornitoloģijas biedrība”, „Vides fakti”, Vides aizsardzības klubs”, „Latvijas Makšķernieku asociācija”, „Latvijas ezeri”, „Zaļā brīvība”, „Ekodizaina kompetences centrs”, „Latvijas Botāniķu biedrība”, „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”, „Baltijas krasti”, „Zero Waste Latvija”, „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”, „Latvijas Permakultūras biedrība”, „Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts”, un biedrība „Baltijas Vides forums”.

Rīga, Peldu iela 26/28, LV-1494

17.11.2022.

Nr. 1-40

info@president.lv
Andris.Teikmanis@president.lv
pasts@mk.gov.lv
Janis.Patmalnieks@mk.gov.lv
Ieva.Ziberga@mk.gov.lv
Inga.Vutkevica@mk.gov.lv
Janis.Citskovskis@mk.gov.lv
Peteris.Vilks@pkc.gov.lv
Raimods.Cudars@saeima.lv
Evika.Siliņa@saeima.lv
Ainars.Latkovskis@saeima.lv
Raivis.Dzintars@saeima.lv
Janis.Dombrava@saeima.lv
Edvards.Smiltens@saeima.lv
Edgars.Tavars@saeima.lv
Maris.Kucinskis@saeima.lv
info@vienotiba.lv
info@nacionalaapvieniba.lv
info@apvienotaissaraksts.lv

2022.gada 17. novembrī

Latvijas vides un dabas aizsardzības organizāciju priekšlikumi Valdības deklarācijai

Latvijas vides organizācijas **pozitīvi novērtē** potenciālā valdības vadītāja un Valsts prezidenta uzstādījumu izvirzīt Eiropas Zaļo kursu par mūsu valsts prioritāti.

Mēs atkārtoti vēršam uzmanību un stingri atgādinām, ka **Zaļais kurss vienlīdz balstās uz trim pīlāriem - klimatneitralitāti, aprites ekonomiku un dabas daudzveidību** - un Zaļā kursa mērķi ir **horizontāli**, proti, tie caurvij ikvienu tautsaimniecības nozari.

Mēs atkārtoti uzstājam uz nepieciešamību īstenot koordinētu vides un dabas aizsardzības politiku un **nenodalīt ar vidi un dabu saistītās valsts pārvaldes struktūrvienības no par klimata jomu atbildīgā resora - proti, Vides aizsardzības departamentu, Klimata pārmaiņu departamentu un Dabas aizsardzības departamentu izskatīt kā vienotu kopumu jaunveidojamās ministrijas kontekstā**. Tāpat vēlamies norādīt uz vides aizsardzības jomas būtisko vietu Eiropas Savienības politikas veidošanā un aicinām to apstiprināt, **iekļaujot vārdu “vide”** par šo jomu atbildīgās ministrijas nosaukumā.

Latvijas vides organizācijas aicina jaunās Valdības deklarācijā un Rīcības plānā ievērot **trīs virsmērķus** klimata, dabas un vides politikā, un skaidri definēt:

- **pilnvērtīgu, vispusīgu un sociāli taisnīgu Eiropas Savienības Zaļā kurša ieviešanu**, par saistošiem izvirzot Zaļā kursa pakotnē noteiktos sasniedzamos mērķrādītājus
- &
- **labas pārvaldības principu ievērošanu ES Zaļā kursa ieviešanā** (zinātnē balstītas politikas, regulāra sabiedrības līdzdalība, mehānisma izstrāde un ieviešana publiskā finansējuma izsekojamībai Zaļā kursa mērķu sasniegšanā),
- &
- **aktīvu atbalstu ES Zaļā kursa politikas plānošanas dokumentu, direktīvu un regulu izstrādē ES līmenī** (piemēram, šobrīd attīstības procesā esošās Dabas atjaunošanas regulas izstrāde).

Tālāk vēlamies uzsvērt **12 svarīgākos darbus klimata, dabas un vides jomās, kas būtu iekļaujami topošajā valdības deklarācijā**.

Klimats un enerģētika

1. Veicināt **pāreju uz atjaunīgajos energoresursos balstītu tautsaimniecību**, atbalstot ES 2030.gada AER mērķa paaugstināšanu līdz vismaz 45%.
2. Veicināt **ēku energoefektivitāti un renovāciju**, par prioritāti izvirzot tieši dzīvojamo ēku energoefektivitātes uzlabošanu.

Aprites ekonomika

3. Nodrošināt **bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu dalītas vākšanas iespēju visā valstī**, attīstot vienotus noteikumus un procedūras.
4. Paplašināt **ražotāju atbildības sistēmu tekstila produktiem**, normatīvajos aktos nosakot ražotājiem pienākumu segt mājsaimniecību pēc-patēriņa tekstila produktu šķirošanas izmaksas.
5. Pilnveidot un ieviest **regulējumu atkritumu statusa izbeigšanai atkārtoti izmantojamiem materiāliem**, izstrādājot procedūru kritēriju piemērošanai lēmuma pieņemšanas procesā, uz kuru pamata valsts pārvaldes institūcijas var lemt par atkritumu statusa izbeigšanu.
6. Veicināt **iepakojuma pārstrādājamību**, nosakot pārstrādājama iepakojuma definīciju normatīvajos aktos un nosakot ražotājiem par pienākumu ieviest tikai pārstrādājamu iepakojumu no 2023. gada.

7. Veicināt **atkritumu samazināšanu**, ierobežojot maza tilpuma ūdens un bezalkoholisko dzērienu iepakojumu ražošanu un tirdzniecību, izstrādājot noteikumus pārtikas atkritumu uzskaitēi, papildinot vienreizlietojamo produktu aizstāšanas un mazināšanas normas, kā arī stiprinot Valsts Vides dienesta kapacitāti atkritumu pārvaldījumu kontrolē.

Dabas resursu pārvaldība un dabas daudzveidība

8. Apturēt **Eiropas nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu stāvokļa pasliktināšanos un veicināt tā uzlabošanu**, līdz 2030. gadam panākot, ka 30 % sugu un biotopu ir nonākuši labvēlīgā aizsardzības stāvoklī.

9. Paplašināt **aizsargājamo dabas teritoriju tīklu Latvijā**, līdz 2030. gadam palielinot šo dabas platību īpatsvaru attiecīgi līdz 30%, tajā skaitā stingri aizsargāto teritoriju īpatsvaru līdz 10% no valsts sauszemes teritorijas.

10. Pārskatīt kompensāciju sistēmu un noteikt atbilstīgus **kompensāciju apjomus par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās**.

11. Veicināt **bioloģiskās lauksaimniecības attīstību**, nodrošinot līdz 2030. gadam platību pieaugumu līdz 25% no lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

12. **Atbalstīt bioloģiskās pārtikas ražošanu, pieprasījumu, pieejamību un popularizēšanu**, palielinot bioloģiskās pārtikas īpatsvaru valsts un pašvaldību izglītības, medicīnas un sociālo iestāžu ēdināšanā, kā arī piemērojot PVN likmes samazinājumu līdz 5% visai bioloģiski sertificētai pārtikai.

Esam gatavi tikties klātienē, pamatot priekšlikumus un papildināt tos ar rīcībām un risinājumiem.

Priecīgus svētkus un raitu darbu!

Ar cieņu,

Latvijas Vides Konsultatīvās Padomes priekšsēdētājs

Juris Jātnieks

Zaļā barometra iniciatīvas vārdā, Latvijas Dabas fonda direktora p.i.

Inga Račinska

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU